



» www.rsyd.dk

Digitaliseringsstrategi 2022 -2024

23 indsatser der sikrer nyttiggørelsen af digitaliseringens muligheder

0. Indhold

4	1. Digitalisering - et middel til at nå sundhedspolitiske mål
5	1.1. Region Syddanmarks digitaliseringsstrategi skal ses i sammenhæng med nationale/fælles-regionale aftaler, strategier og initiativer
5	1.2. Digitaliseringsstrategien hviler på en bredt inddragende proces
6	1.3. Målsætninger for strategien
6	1.4. 23 indsatser som sikrer nyttiggørelse af digitaliseringens muligheder i Region Syddanmark
9	2. Borgeren
13	3. En god digital arbejdsplads
18	4. Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen
21	5. Tillid og sikkerhed
24	6. Innovation og nye teknologier
27	7. Klima

1. Digitalisering – et middel til at nå sundhedspolitiske mål

Overalt i samfundet opleves en stigende digitalisering, og digital transformation vurderes, på tværs af sektorer, til at være den mest betydende enkeltstående faktor for den kommende tids dagsordener og udvikling.

Det gælder også i Region Syddanmark, som blandt andet på sundhedsområdet har været med i front af digitaliseringen og anvendelsen af de muligheder, som den teknologiske og digitale udvikling løbende har givet.

Digitalisering er ikke et mål i sig selv, men et vigtigt middel til at nå de opstillede visioner og mål – først og fremmest på sundhedsområdet.

De overordnede visioner for Region Syddanmark er beskrevet i otte pejlemærker.

Digitalisering skal understøtte sundhedspolitiske mål og mål inden for regionens øvrige områder. Men selv om digitalisering ikke er et mål i sig selv, må det også konstateres, at digitalisering åbner mange nye perspektiver og muligheder.

Det er således et kendetegn ved digitaliseringen, at denne skaber mulighed for øget tilgængelighed og forenkling.

Det gælder i forhold til borgeren, hvor digitalisering skaber mulighed for, at borgeren i langt højere grad end hidtil, selv kan være "aktør i eget patientforløb". Eksempelvis ved at få mulighed for selv at booke tider, tage relevante målinger, aflevere relevante data. Denne udvikling vil i den kommende tid have stor betydning for den måde, hvorpå samarbejdet med patienterne og borgerne udvikler sig.

Digitalisering har også i sig selv stor betydning for medarbejdernes arbejdsforhold og arbejdsgange (drifts-understøttelse, forenkling, automatisering m.v.).

Hertil kommer, at digitalisering giver øgede muligheder for at være uafhængig af fysiske rammer. Dette har haft stor betydning under Covid-19 krisen, hvor anvendelse af telemedicinske konsultationer og videomøder har medvirket til at vise nye veje i et samfund, som på væsentlige områder var

Region Syddanmarks pejlemærker:

- Region Syddanmark er borgernes og patienternes region
- Region Syddanmark stræber efter at gøre det bedste for borgere og patienter
- Region Syddanmark prioriterer udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen
- Region Syddanmark gør nytte af regionale styrker og bidrager til nationale dagsordener
- Region Syddanmark spiller en aktiv rolle i forskning, innovation og udvikling
- Region Syddanmarks enheder drives i sammenhæng og med gensidige forpligtigelser
- Region Syddanmark drives med vægt på klare visioner og spilleregler samt stabil og decentral drift
- Region Syddanmark er en god arbejdsplads

lukket ned under krisen. Det gælder også i forhold til mulighederne for at lade medarbejderne løse opgaver hjemmefra, og derved at skabe mere alsidige rekrutteringsmuligheder uafhængigt af geografi.

Med adgangen til løsninger, der er uafhængige af fysiske rammer, opstår nye muligheder i det tværsektorielle samarbejde, herunder i forhold til behandling af borgeren i eget hjem.

Den digitale udvikling kommer i stadigt stigende omfang også til at påvirke selve kerneydelsen i form af f.eks. diagnoser og behandling. Det gælder f.eks. beslutningsstøtte via databehandling og kunstig intelligens og der ses tillige en betydelig sammenhæng mellem medicoteknik og IT. Det må forventes, at denne sammenhæng intensiveres i de kommende år. Blandt andet via de stigende muligheder for at indoperere digitalt avanceret medicoteknisk udstyr - f.eks. pacemakere og insulinpumper. Herudover er der et selvstændigt potentiale i anvendelse af data opsamlet via medicoteknisk udstyr.

1.

Den stigende mængde af sundhedsdata i form af eksempelvis målinger af puls og aktivitet, der registreres på borgerens egne devices som smartwatches og lign. giver øgede muligheder for en proaktiv og forebyggende indsats til de borgere, der har behov herfor.

De digitale muligheder er ikke stationære. Der forskes og udvikles konstant. Fremtidsudsigter i dag kan meget vel være dagligdagen i morgen, og det er derfor afgørende at gøre sig klar til og involvere sig i morgendagens digitale løsninger. Med nærværende strategi, er det Region Syddanmarks ambition, at tage endnu et skridt imod en nyttiggørelse af de mange digitale muligheder.

1.1 | Region Syddanmarks digitaliseringsstrategi skal ses i sammenhæng med nationale/fælles-regionale aftaler, strategier og initiativer

Nærværende strategi er Region Syddanmarks strategi for nyttiggørelse af de digitale muligheder og gøre sig klar til morgendagens digitale løsninger.

Fokus i strategien er på de initiativer, som skal tages i Region Syddanmark både organisatorisk og investeringsmæssigt.

Digitaliseringsstrategien skal ses i sammenhæng med de nationale forudsætninger og initiativer, herunder blandt andet initiativer aftalt i de årlige økonomiforhandlinger, fælles offentlige strategier og initiativer igangsat i regi af Danske Regioner.

Danske Regioner har blandt andet udgivet "Trygt, nært og nemt" og "Sundhed for dig". Nationalt er f.eks. udarbejdet fællesoffentlige digitaliseringsstrategier og en strategi for digital sundhed.

I de fælles offentlige strategier er der overvejende fokus på forudsætningerne for, at vi kan gribe den digitale udvikling. Kompetencer, infrastruktur og sikkerhed er således nogle af de områder, der fokuseres på.

Herudover peges der på en klar forventning om en stigende grad af fælles og koordinerede indsatser, så alle borgere og medarbejdere på tværs af landet får gavn af igangsatte tiltag.

I regi af Danske Regioners er etableret Regionernes Sundheds-it (RSI). I RSI aftales/anbefales fælles politikker, tværregional afstemning, og fællesregional udvikling og anskaffelser.

Region Syddanmark indgår desuden i et tæt fællesregionalt samarbejde med Region Midtjylland og Region Nordjylland. Dette med afsæt i, at der anvendes samme elektroniske patientjournal (EPJ) løsning i de tre regioner, hvorfor det vurderes hensigtsmæssigt at udvikle denne løsning- og andre tæt relaterede systemer i fællesskab.

Der vil komme nye nationale strategier- og initiativer i strategiperioden (fx som resultat af det nedsatte digitaliseringspartnerskab og ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi (FODS)). Nogle af strategierne vil umiddelbart kunne indtages i de initiativer der er beskrevet i denne strategi. Andre vil skulle beskrives særskilt, herunder i forhold til de økonomiske konsekvenser.

1.2 | Digitaliseringsstrategien hviler på en bredt inddragende proces

Digitaliseringsstrategien bygger videre på den hidtidige Digitaliseringsstrategi for perioden 2019-2021.

Strategien hviler desuden på en bred inddragelse af medarbejdere, ledere samt repræsentanter for patienterne.

Der har været afholdt dialogmøder med nøglepersoner på regionens fem sygehuse og på socialområdet, en konference med deltagelse fra såvel sygehuse, kommuner, patientorganisationer og almen praksis. Endvidere har regionens brugerråd givet bemærkninger til strategien.

Herudover er inddraget en række analyser og redegørelser, som har været behandlet i digitaliseringsudvalget. Et eksempel herpå er analysen om "forenkling af administrative arbejdsgange", som er bestilt af regionsrådet.

1.

1.3 | Målsætninger for strategien

Målsætningerne er grupperet under følgende fem temaer, som er udvalgt af regionsrådet:

Borgeren

- Borgeren og patienterne skal have ret til en virtuel kontakt når det er fagligt muligt og fagligt forsvarligt. Dette medvirker til at gøre regionens sundhedstilbud bedre og mere tilgængelige.
- Der skal være lige muligheder - både for borgere, der ønsker at anvende de digitale muligheder og for borgere, der ikke kan eller ikke ønsker det
- Digitalisering skal anvendes til at understøtte patienternes inddragelse i egen behandling
- Målet er at borgere og patienter oplever regionens digitale løsninger som let tilgængelige og brugervenlige
- Borgerne og patienterne skal inddrages bl.a. gennem patient- og brugerråd med henblik på videreudvikling af digitale løsninger.

En god digital arbejdsdag

- Digitale løsninger skal understøtte gode og effektive arbejdsgange
- Automatiserede arbejdsgange og løsninger skal fortsat udvikles og udbredes
- Udskiftning af systemer skal (fortsat) ske efter grundige overvejelser, herunder i forhold til påvirkning af arbejdsgange og kompleksitet
- Region Syddanmark vil (fortsat) sikre digitale kompetencer hos medarbejdere og ledere herunder at systemerne implementeres i bund.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

- Digitale løsninger skal bruges til at sikre, at den nødvendige viden er (let) tilgængelig på tværs af sektorerne
- Digitale løsninger skal medvirke til at skabe bedre sammenhæng på tværs af sektorerne
- Digitale muligheder skal bruges til at skabe nye tilbud (f.eks. i eget hjem).

Tillid og sikkerhed

- Der skal (fortsat) være tillid til regionens brug af data og digitale løsninger- og tillid og sikkerhed skal indarbejdes i de almindelige arbejdsgange, så det bliver nemmere at gøre det rigtige
- I strategiperioden skal opnås den bedst mulige operationelle sikkerhed og stabile drift.

Innovation og nye teknologier

- Der skal etableres hensigtsmæssige rammer for digital innovation - både i forhold til den nødvendige tekniske infrastruktur, og i forhold til organisering og samarbejdet omkring de innovative løsninger
- Der skal skabes de nødvendige forudsætninger for, at nye og innovative løsninger kan sættes i drift. Både de løsninger der udvikles i Region Syddanmark, og de løsninger, der udvikles i andre regioner og af leverandørerne.

1.4 | 23 indsatser som sikrer nyttiggørelse af digitaliseringens muligheder i Region Syddanmark

I denne digitaliseringsstrategi er der formuleret 23 indsatser, der skal sikre, at digitaliseringens muligheder bliver anvendt til at understøtte regionens mål og visioner.

Figuren på næste side indeholder de enkelte indsatser for de fem temaer.

1.



BORGEREN

- 30% af de ambulante kontakter skal være virtuelle. Delmålet er, at andelen af videokonsultationer øges betragteligt. Der følges op på enhedsniveau
- 1-2 pilotprojekter igangsættes med henblik på at vurdere om anvendelse af virtuelle løsninger giver mulighed for øget (tidsmæssig) tilgængelighed og anvendelse af chatbots
- Mulighederne for selvbooking videreudvikles. Målet er at der for 25% af de ambulante ydelser bliver, mulighed for selvbooking (eksklusiv laboratorieområdet)
- Igangværende initiativer på sygehusene til introduktion af- og undervisning i digitale løsninger til borgere og patienter fastholdes og videreudvikles
- Etablering af en central supportfunktion til borgere der har brug for hjælp og støtte, og som ikke har mulighed for at anvende sygehusenes tilbud
- Fortsat udvikling og udbredelse af app'en "Mit sygehus". Bl.a. fokus på brugervenlighed og sikkerhed
- Igangsætning af analyse af muligheder for at forsimple det digitale landskab, set med borgerens øjne
- Inddragelse af borgere og patienter i udviklingen af it-løsninger



En god digital arbejdsdag

- Investering på 133 mio. kr. i videreudvikling af en række eksisterende systemer
- Videreudvikling af automatiserede løsninger/robotter. Forstærkning og understøttelse af nuværende organisering inden for en ramme på 4,5 mio. kr.
- Udbud af en række nye systemer til en estimeret værdi på 26,4 mio. kr. Nogle af udbuddene strækker sig over to strategiperioder.
- Vurdering af og håndtering af efterimplementeringsbehov for som minimum de 3 "største" systemer (EPJ Syd, RIPA og Cetrea)
- Strategi for styrkelse af den "daglige" kompetenceudvikling



Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

- Implementering af nye MedCom standarder, herunder i forhold til akut kommunal henvisning, sygehusadvis og korrespondancemeddelelser
- Videreudvikling af tværsektorielle E-læringskoncepter og webinarer
- Fortsat implementering af nationale telemedicinske projekter- bl.a. FUT (TeleKOL, Hjertesvigt og multisygdom) og telesår og digital løsning til gravide
- Fortsat implementering af telemedicinske udskrivningskonferencer. Målet er at alle enheder ved udgangen af strategiperioden har udviklet fast praksis og de nødvendige samarbejdsaftaler med kommuner og almen praksis
- Fortsat implementering af telemedicinsk hjemmebehandling til terminale patienter. Målet er at alle enheder har velfungerende praksis ved udgangen af strategiperioden, og at telemedicinsk palliativ behandling er fast integreret del af det terminale koncept



Tillid og sikkerhed

- Årlig fastlæggelse af mål for Informationssikkerhedsstrategien
- Udarbejdelse af Cyber- og Informationssikkerhedsstrategi. Målet er et sikkerhedsniveau på 3,5 på CIS 20 skalaen over en årrække



Innovation og nye teknologier

- Styrkelse af organisatorisk og teknisk infrastruktur målrettet udvikling og drift af projekter med kunstig intelligens inden for en investeringsramme på 5 mio. kr. og 4 mio. kr. i årlig drift
- Innovationspulje på 10 mio. kr. målrettet fremme af projekter som anvender kunstig intelligens/machine learning og til øvrige digitale innovationsprojekter, herunder f.eks. virtuel reality
- Analyse af den fremtidige anvendelse af den eksisterende MDIC platform i spil med REGIS

1.

For en række af indsatserne gælder, at der er en lang række underindsatser. Det gælder særligt i forhold til indsatser, der understøtter en god digital arbejdsdag.

Samlet set forventes på baggrund af denne strategi investeret 184,7 mio. kr. i nye digitale løsninger, der understøtter strategiens indsatser i forhold til borgeren, en god digital arbejdsdag og det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Hertil kommer en yderligere investering på 21,4 mio. kr. til understøttelse af tillid og sikkerhed i 2022, samt 10,7 mio. kr. årligt til løbende opgradering af it-driftsniveauet for at sikre stabil og sikker drift.

Endelig opgraderes infrastrukturen i forhold til anvendelse og udvikling af kunstig intelligens via en investering på 5 mio., kr. samt løbende omkostninger til drift på kr. 4 mio. Dertil afsættes en pulje på 10 mio. kr. til innovationsprojekter.

Derudover kommer færdiggørelse af allerede igangsatte initiativer og udbud besluttet i regi af digitaliseringsstrategien for 2019-2021. I alt forventes i strategiperioden investeret kr. 335 mio.

Som bilag til denne strategi er vedlagt en investeringsoversigt, fordelt på de enkelte temaer.

Beløbene i denne investeringsoversigt hviler på kvalificerede skøn. Konkrete udbud og konkrete forhandlinger kan ændre disse beløb. Herudover skal bemærkes, at der i løbet af strategiperioden kan komme tidmæssige forskydninger - også i forhold til de initiativer, der er nævnt i den kommende strategiperiode.

I forhold til det økonomiske investeringsrum er der med de foreslåede indsatser en ikke-disponeret buffer på ca. 18 mio. kr.

Herudover præsenteres en række anbefalinger i forhold til bl.a. kompetenceudvikling/support, som vurderes at kunne rummes inden for eksisterende driftsmæssige rammer. Hertil kommer etablering af en central supportfunktion for borgere, som ønsker støtte til anvendelsen af de borgervendte digitale løsninger i sundhedssektoren. Udgifterne hertil er 0,8 mio. kr. årligt.

2. Borgeren



- 30% af de ambulante kontakter skal være virtuelle. Delmålet er, at andelen af videokonsultationer øges betragteligt. Der følges op på enhedsniveau
- 1-2 pilotprojekter igangsættes med henblik på at vurdere om anvendelse af virtuelle løsninger giver mulighed for øget (tidsmæssig) tilgængelighed og anvendelse af chatbots
- Mulighederne for selvbooking videreudvikles. Målet er at der for 25% af de ambulante ydelser bliver, mulighed for selvbooking (eksklusiv laboratorieområdet)
- Igangværende initiativer på sygehusene til introduktion af- og undervisning i digitale løsninger til borgere og patienter fastholdes og videreudvikles
- Etablering af en central supportfunktion til borgere der har brug for hjælp og støtte, og som ikke har mulighed for at anvende sygehusenes tilbud
- Fortsat udvikling og udbredelse af app'en "Mit sygehus". Bl.a. fokus på brugervenlighed og sikkerhed
- Igangsætning af analyse af muligheder for at forsimple det digitale landskab, set med borgerens øjne
- Inddragelse af borgere og patienter i udviklingen af it-løsninger



Pejlemærket for Region Syddanmark er at være *borgernes og patienternes region*. Som en del af pejlemærket er fremhævet, at regionen skal arbejde for lighed i sundhed, og at borgerne, patienterne og de pårørende skal inddrages i udviklingen af regionens ydelser.

Digitalisering og de digitale muligheder har stor betydning for borgeren og patientens møde med sundhedsvæsenet. Digitalisering skaber alternative muligheder for tilgængelighed, mulighed for at være uafhængig af fysiske rammer og nye muligheder for inddragelse. Derfor er adgang til virtuel kontakt til Region Syddanmarks sundhedstilbud en ret, som alle borgere og patienter skal have mulighed for at benytte sig af, når det er fagligt muligt.

Når disse muligheder tages i anvendelse, rettes opmærksomhed på, at ikke alle patienter og borgere er digitalt parate. Der skal således altid være adgang og ligeværdige tilbud til de patienter, der ikke ønsker eller kan anvende digitale løsninger.

Der skal herudover være opmærksomhed på at sikre patienterne relevant støtte til anvendelsen af de digitale løsninger, så flere bliver fortrolige med de digitale muligheder.

Borgeren og patienterne skal have ret til en virtuel kontakt når det er fagligt muligt og fagligt forsvarligt. Dette medvirker til at gøre regionens sundhedstilbud bedre og mere tilgængelige.

Virtuelle kontakter minimerer barriererne ved (lang) transporttid, giver større fleksibilitet for patienter, herunder de der er aktive på arbejdsmarkedet og giver (bedre) muligheder for inddragelse af pårørende, herunder pårørende der er bosat langt væk. Derudover kan hjemlige omgivelser medvirke til at gøre patienterne mere trygge. Derfor har patienterne ret til virtuel kontakt, når dette ikke står i modsætning til behandlingen.

På den afholdte konference fortalte "Danske Patienter", at de som patientorganisation har fortaget en undersøgelse af borgerens parathed

til virtuel kontakt. Mere end halvdelen af de adspurgte har den virtuelle kontakt som præference. Motivationen herfor er bl.a. sparet transporttid. På de gennemførte dialogmøder og på den afholdte konference blev der udtrykt opbakning til en fortsat indsats i forhold til virtuelle kontakter. På dialogmøderne blev der lagt vægt på, at (videreudvikling) af virtuelle kontakter skal forankres i faglig praksis og anvendes under respekt for patienternes ønsker og digitale kompetencer.

I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 er der formuleret en målsætning om at 30% af de ambulante kontakter skal være virtuelle. Status er, at mellem 25 og 27% af konsultationerne er virtuelle (primært telefonkonsultationer og E-mails), og målet er derfor ikke nået endnu.

Målsætningen om 30% digitale kontakter fastholdes for strategiperioden 2022-2024, idet delmålet er, at andelen af videokonsultationer øges betragteligt. Der følges op på enhedsniveau.

I strategiperioden skal der igangsættes et eller to forsøgsprojekter med henblik på at afklare mulighederne for at tilbyde videokonsultation allerede i første indkaldelsesbrev og, om virtuelle konsultationer øger muligheden for tilgængelighed udover normal arbejdstid, herunder anvendelse af digitale "chatbots". Digitaliseringsudvalget følger op herpå.

Der skal være lige muligheder - både for borgere, der ønsker at anvende de digitale muligheder og for borgere, der ikke kan eller ikke ønsker det.

I forberedelserne til nærværende strategi, dialogmøderne og den afholdte konference har fokus været på digitale kompetencer, herunder også i forhold til at sikre at borgere, der ikke ønsker/ikke kan anvende de digitale muligheder sikres gode og relevante tilbud.

Derfor fortsættes arbejdet med udvikling af digitale løsninger målrettet patienterne med afsæt i faglig praksis og anvendes under respekt for patienternes ønsker og digitale kompetencer. Det



betyder også, at der skal være ligeværdige tilbud til de patienter, der ikke ønsker eller ikke kan anvende de digitale løsninger. Ligeværdige tilbud er ikke nødvendigvis det samme tilbud som et digitalt understøttet - men et tilbud, hvor patienterne får hjælp på en ligeværdig måde.

I Region Syddanmarks digitaliseringsstrategi for 2019-2021 er der lagt vægt på, at sygehusene sikrer introduktion af og undervisning i digitale løsninger til borgere og patienter.

Det forudsættes, at de igangværende initiativer på sygehusene fortsættes i den kommende strategiperiode. Digitaliseringsudvalget orienteres årligt om status og fremdrift.

De initiativer, der er igangsat på sygehusene kræver, som udgangspunkt, at patienterne møder op på sygehusene, og er i et behandlingsforløb. Det vurderes, at der som supplement til disse tilbud også er behov for, at patienter kan bede om hjælp til regionens digitale løsninger inden man møder op på sygehuset, og inden man får tilrettelagt et fremadrettet forløb. Det kan f.eks. være hjælp til selvbooking, afgive digitale svar på spørgeskemaer, åbne indkaldelsesbreve mv.

Der er i forvejen en central supportfunktion i regi af Regional IT. Denne opgraderes med henblik på, også at kunne hjælpe borgere, som har brug for hjælp til digitale løsninger. Opgraderingen sker inden for en årlig ramme på 0,8 mio. kr., og evalueres efter to år i drift.

Digitalisering skal anvendes til at understøtte patienternes inddragelse i deres egen behandling.

Digitalisering og de digitale muligheder giver potentialer for, at borgeren i langt højere grad end hidtil kan være "aktør i eget patient forløb"- f.eks. ved selv at booke tider, tage relevante målinger, og aflevere relevante data. Denne udvikling vil i den kommende tid have stor betydning for den måde, hvorpå samarbejdet med patienterne og borgerne udvikler sig.

App'en "Mit sygehus" er gennem de seneste år udviklet til at være den primære digitale understøttelse af samarbejdet mellem patient og sygehus i Region Syddanmark. I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 understøttes videreudvikling af "Mit sygehus". App'en understøtter bl.a. videokonsultationer, patientinformation, patientoplysninger og en aftale oversigt. "Mit sygehus" er bygget op omkring konkrete patientforløb, og anvendes af patienter, som oprettes i app'en i forbindelse med deres behandlingsforløb.

App'en "Mit sygehus" skal derfor fortsat udvikles og udbredes i den kommende strategiperiode, da fokus blandt andet skal være på brugervenlighed og sikkerhed mv.

Den digitale understøttelse af samarbejdet mellem patient og sygehus forventes at blive yderligere efterspurgt og intensiveret. Strategi og form for Region Syddanmarks langsigtede understøttelse af dette område skal derfor afklares i strategiperioden.

I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 var et af fokusområderne muligheden for selv at booke tid. Dette fokus genfindes også i en række nationale strategier. Region Syddanmark har primært åbnet op for selvbooking på laboratorieområdet, men der er også igangsat forsøg og projekter på en række andre områder. Den gennemførte analyse af mulighederne for selvbooking viser, at det teknisk først vil være muligt i større stil, når EPJ Syd er implementeret.

I den kommende strategiperiode skal mulighederne for selvbooking videreudvikles. Målet er at der for 25 % af de ambulante ydelser bliver mulighed for selvbooking (eksklusiv laboratorie-området).

Målet er at borgere og patienter oplever regionens digitale løsninger som let tilgængelige og brugervenlige.

App'en "Mit sygehus" udgør jf. ovenstående, den primære digitale understøttelse af samarbejdet mellem patient og sygehus.



På nationalt niveau er udviklet app'en "Min Sundhed". App'en bygger på de services, som Sundhed.dk har udviklet og udstiller. Aktuelt er de primære funktioner i "Min Sundhed" visning af relevante sundhedsdata (journaloplysninger, laboratoriesvar, svar på coronaprøver m.v.).

Herudover er der udviklet flere andre apps, som hver for sig adresserer forskellige konkrete behov.

Regionen kommunikerer desuden med borgerne via hjemmesiderne. De nuværende hjemmesider er (i et vist omfang) præget af knopskydning, og der er behov for på tværs af de nuværende løsninger at vurdere, hvordan disse kan udvikles, så de i højere grad opleves som brugervenlige.

Kompleksiteten i det borgervendte digitale landskab er fremhævet på såvel dialogmøderne, som på den afholdte konference, og der er efterspørgsel efter forenkling. Samtidig blev det understreget, at det er afgørende at de digitale borgervendte løsninger kan fungere på alle gængse platforme.

I den kommende strategiperiode igangsættes en analyse af muligheder for at forsimple og kvalitets-

udvikle det digitale landskab set med borgerens øjne. Fokus i analysen skal være på relevans, transparens, overskuelighed og genkendelighed i opbygning, f.eks. i forhold til informationer på hjemmeside og øvrige kommunikationskanaler. Herudover skal analysen fokusere på muligheder for forsimpelse af apps og på samspillet mellem regionale apps og nationale apps.

Borgerne og patienterne skal inddrages bl.a. gennem patient- og brugerråd med henblik på videreudvikling af digitale løsninger.

Der vil til stadighed være behov for at videreudvikle de borger- og patientvendte digitale løsninger. Både i forhold til funktionalitet og brugervenlighed, samt i forhold til anvendelsesområder.

Det lægges til grund, at der både i de større strategiske initiativer og i den løbende udvikling, sikres inddragelse af borgere og patienter. Det kan ske via patient- og brugerråd, og via dedikeret inddragelse på et givet felt.

3. En god digital arbejdsdag



- Investering på 133 mio. kr. i videreudvikling af en række eksisterende systemer
- Videreudvikling af automatiserede løsninger/robotter. Forstærkning og understøttelse af nuværende organisering inden for en ramme på 4,5 mio. kr.
- Udbud af en række nye systemer til en estimeret værdi på 26,4 mio. kr. Nogle af udbuddene strækker sig over to strategiperioder.
- Vurdering af og håndtering af efterimplementeringsbehov for som minimum de 3 "største" systemer (EPJ Syd, RIPA og Cetrea)
- Strategi for styrkelse af den "daglige" kompetenceudvikling



“Region Syddanmark er en god arbejdsplads”. Dette pejlemærke betyder bl.a. at ledelse og samarbejde baseres på regionens personalepolitiske værdier. Samarbejdet er præget af tillid, retfærdighed og respekt - og at medarbejdere har de kompetencer, der er nødvendige for at løse deres kerneopgaver.

Digitalisering påvirker først og fremmest arbejdspladserne gennem det betydelige antal IT systemer, der er nødvendige for at sikre dokumentation, viden, logistik og overblik. Derfor er det afgørende, at systemerne er brugervenlige, driftsstabile, og sammenhængende.

Regionsrådet bestilte i budgetaftalen for 2020 en analyse af mulighederne for at forenkle administrative opgaver. Analysen konkluderer, at der er en række IT systemer, som medarbejderne oplever som ”tunge” og besværlige at arbejde med (f.eks. dobbeltregistreringer og manglende overblik).

Nogle af udfordringerne forventes at kunne løses ved anskaffelse af nye og mere tidsvarende systemer. Andre løses ved fokus på arbejdsgange og endelig vurderer analysen, at automatiseringsløsninger har et stort potentiale for at forbedre og effektivisere de administrative arbejdsgange.

Den kommende ibrugtagning af bl.a. EPJ Syd, RIPA (IT system på røntgenområdet) og nyt blodbanksystem med flere, vil have stor betydning for den kliniske arbejdsplads. Det må forventes, at implementeringen af disse store kliniske systemer vil præge hverdagen og de konkrete arbejdsgange i strategiperioden. Selv om der er tale om nye og tidsvarende systemer må det også forventes, at der kontinuerligt vil være behov for at videreudvikle disse.

Mange ”systemmæssige” investeringer i en god digital arbejdsdag vil være præget af nationale og fællesregionale initiativer, som det allerede er tilfældet i dag. Det må forventes, at der fremadrettet vil være stadig flere fællesregionale initiativer mellem de fem regioner. Anskaffelse af nyt blodbanksystem, patologiesystem og nyt praksisafregningssystem er eksempler herpå.

På det diagnostiske område (billed- og laboratorieområdet mv.) er det i regi af Danske Regioner afdækket, at der er et markant behov for fornyelse og et potentiale for forenkling af systemlandskabet. I strategiperioden vil der blive gennemført en samlet analyse på tværs af de fem regioner, som skal lede frem til en handlingsplan på området. Region Syddanmark deltager og bidrager til dette arbejde - og der afsættes 3,0 mio. kr. til arbejdet med de forberedende analyser og udarbejdelse af handlingsplanen.

De fællesregionale initiativer kan også være i regi af ”Vestdansk IT Samarbejde”. De tre vestdanske regioner har anskaffet samme EPJ løsning. Da EPJ er kernen i den digitale understøttelse af den kliniske arbejdsplads, giver det god mening at samarbejde om videreudvikling af EPJ, og omkring systemer, der er tæt forbundne hermed.

Digitale løsninger skal understøtte gode og effektive arbejdsgange.

På de afholdte dialogmøder var der et gennemgående fokus på, at eksisterende systemer, skal udvikles med fokus på øget brugervenlighed. F.eks. bedre integrationer, færre klik, mere stabil drift og hurtigere svartider.

Med denne strategi igangsættes videreudvikling af en række eksisterende systemer inden for en samlet investering på 126 mio. kr.

Investeringen omfatter blandt andet:

- Videreudvikling af EPJ Syd. Videreudvikling sker med henblik på at systemet lever op til nationale krav, herunder krav aftalt i Økonomiaftaler. Herudover opgraderes EPJ Syd til den version, der anvendes i de to andre vestdanske regioner. Dette af hensyn til at sikre nyttiggørelse af den udvikling, som er sket i perioden mellem kontraktindgåelse og implementering. Herudover vil opgraderingen være en forudsætning for en videreudvikling i regi af det vestdanske samarbejde jf. ovenfor. Der er herudover afsat midler til arkivering af data fra øjensystemet Clinea



eftersom det vurderes at dette system kan ud-fases, og at funktionen i dette system fremover kan varetages i regi af EPJ Syd. Endelig implementeres en række funktionalitetsforbedringer, blandt andet i forhold til EKG, beslutningsstøtte, tværregionale standarder m.v.

- Videreudvikling af RIPA. Videreudvikling sker med henblik på at understøtte de enkelte fag-gruppers arbejdsgange på en mere enkel og effektiv måde især i forhold til radiologerne. Finansieringen sker via de besparelser, der opnås gennem konsolideringen fra flere systemer til ét.
- Videreudvikling af LPR 3. Anvendelsen af det nye landspatientregister (LPR3) er præget af mange "klik" og forholdsvis tunge arbejdsgange. Der er indarbejdet forenklingsprojekter og ændrede snitflader.
- Opgradering af laboratoriesystemet (BCC) og mikrobiologi (kobling mellem analyseudstyr og IT system). Herudover overvågning af sygehusinfektioner (Mibalert), jf. Økonomiaftale.
- Videreudvikling af digital patologi. Digital patologi er fortsat under udvikling og implementering. Der implementeres til flere ekspertområder i strategiperioden.
- EKG. Hjerterområdet er karakteriseret af en stor variation af ældre IT/medicotekniske systemer. I strategiperioden vurderes mulighederne for konsolidering parallelt med udskiftning af EKG apparater (overlap til medico anskaffelser).
- Videreudvikling af igangsat udvikling på multimedieområdet, således at der sker en forbedret understøttelse i forhold til socialområdets behov og arkivering af multimediefiler, som anvendes til undervisning og forskning.
- Udvikling af Cetrea løsningen – bl.a. i forhold til integrationer mellem Cetrea og EPJ syd.
- Videreudvikling af T-DOC (produktionssystem i sterilcentralerne) Integrationer til indkøb lager-systemet og til bookingsystemer. Samt implementering af springssystem.

- Videreudvikling af indkøb- lagersystem, herunder i forhold til ny lovgivning om modtagelse af E-orderer.
- Herudover en række projekter i forhold til de administrative og tekniske systemer- herunder bl.a. Microsoft transitionsprojekt og videreudvikling af "Safetynet" (indrapportering af arbejdsskader).

Hertil kommer en række videreudviklingsprojekter, som er overløb fra den hidtidige digitaliseringsstrategi, og som vil blive færdigimplementeret i løbet af den kommende strategiperiode.

Ud over de oplistede investeringer vil der også i strategiperioden blive arbejdet med projekter der vil kunne finansieres af afledte besparelser på drift af eksisterende løsninger. Det gælder bl.a. videreudvikling af diabetesunderstøttelsen og MUSE systemet på hjerterområdet.

Automatiserede arbejdsgange og løsninger skal fortsat udvikles og udbredes.

På dialogmøderne blev der tilkendegivet, at robotter/automatisering aflaster en række administrative procedurer, og der var betydelig efterspørgsel efter videreudvikling. Formålet er at frigøre ressourcer til kerneopgaven.

Efterspørgslen efter videreudvikling af automatiserede løsninger fremgår også af analysen om "forenkling af administrative arbejdsgange", idet der her anbefales, at den kommende digitaliseringsstrategi fortsat understøtter anvendelse af automatiserede løsninger.

I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 blev der sat fokus på udvikling af robotter og automatiserede løsninger, og der blev afsat dedikerede ressourcer til infrastruktur og kompetenceopbygning.

Der er således opbygget kompetenceenheder, vidensgrupper, og på de enkelte enheder er der afsat dedikerede ressourcer til at udbrede automatiserede løsninger/robotter.



Herudover indgår robotløsninger som strategiske elementer i en række projekter, herunder bl.a. EPJ Syd.

Det vurderes, at det nødvendige set-up er til stede, for at sikre en basal videreudvikling af automatiserede løsninger.

Det vurderes imidlertid også, at der kan være et særskilt behov for at understøtte og forstærke udviklingen, blandt andet i forhold til EPJ Syd og på laboratorieområdet. Der afsætter 4,5 mio. kr. hertil i strategiperioden.

Digitaliseringsudvalget følger udviklingen.

Udskiftning af systemer skal (fortsat) ske efter grundige overvejelser, herunder i forhold til påvirkning af arbejdsgange og kompleksitet.

Selv om der i den kommende strategiperiode vil være fokus på at videreudvikle de IT systemer, der allerede er i brug/under implementering, vil der også i strategiperioden være behov for at udskifte en række af de eksisterende systemer. I analysen om "forenkling af administrative arbejdsgange" anbefales, "at der i den kommende digitaliseringsstrategi sættes fokus på anskaffelse af nye brugervenlige systemer".

Begrundelsen for udskiftning af systemer kan være, at eksisterende kontrakter udløber, eller at der igangsættes tværregionale udbud, som det vurderes hensigtsmæssigt at Region Syddanmark tilslutter sig. Begrundelsen kan også være, at det vurderes, at det nuværende system har meget tunge arbejdsgange/ikke kan leve op til nutidens krav m.v.

Da anskaffelse af nye systemer påvirker såvel arbejdsgange og kompleksitet lægges det til grund, at der i anskaffelsesfasen sker en grundig inddragelse af brugerne, ligesom det lægges til grund, at der gøres overvejelser om længden af kontraktperioden. Det sidste med henblik på i videst muligt omfang at undgå, at ny anskaffelse ikke alene begrundes i udløb af kontraktperiode.

Med dette udgangspunkt, vil der i strategiperioden være forberedelser, udbud og kontraktfornyelser, der kan gennemføres inden for en investeringsramme på 31 mio. kr.

Forberedelse, udbud og kontraktfornyelse vil være inden for følgende områder:

- Nyt løn og vagtplanlægningssystem. Den nuværende kontrakt med leverandøren udløber. Hvorfor der skal sikres et nyt kontraktgrundlag.
- Nyt (nationalt) system til evaluering af lægelig videreuddannelse. Den nuværende kontrakt med leverandøren ophører.
- Opstart af udbud på Dankost (kostsystem). Kontraktperioden ophører.
- Fællesregionalt udbud af patologisystem (forventes anskaffet og implementeret henover denne strategiperiode og næstkommende strategiperiode).
- Forberedelse af fælles regionalt udbud af præhospital journal (PPJ). Anskaffelsen forventes gennemført i næste strategiperiode.
- Fælles regionalt udbud af web baseret adgang til at rekvirere en laboratorierequisition til alle laboratorier i Danmark (Webreq). Region Nordjylland som drifter og forvalter systemet, vil stå for udbuddet.
- Opstart af udbud af restjournalssystem (Onbase). Systemet anvendes bl.a. til håndtering af dokumenter, som skal være en del af journalen, men som ikke "produceres" i EPJ Syd eller andre kliniske systemer. F.eks. breve, attester og lignende.
- Genudbud af logistiksystem på hjælpemiddelområdet. Leverandøren har annonceret ønske om at konsolidere på anden platform.

Opmærksomheden skal henledes på, at der er flere udbud som forventes afholdt hen over såvel denne strategiperiode som den næstkommende. Overspillet vurderes at være ca. 38 mio. kr.



Region Syddanmark vil (fortsat) sikre digitale kompetencer hos medarbejdere og ledere - herunder at systemerne implementeres i bund.

Det fremgår af digitaliseringsstrategien for 2019-2021, at der er et kontinuerligt behov for udvikling af digitale kompetencer, herunder i forhold til "implementering i bund", så de ansatte oplever, at de får den fulde værdi af den hjælp og støtte, som IT-systemerne tilbyder. At implementere i bund handler blandt andet om, at brugerne kender systemernes fulde funktionalitet, og at arbejdsgangene indoptager funktionaliteten på en hensigtsmæssig måde. Regionsrådet har med budgetaftalen for 2020 afsat 10 mio. kr. årligt (samt 10 mio. kr. i engangsbeløb) til udvikling af ledernes og medarbejdernes kompetencer.

Indsatsen er i opstart, idet der på sygehuse fokuseres på såvel generelle IT-kompetencer, som på specifikke kompetencer f.eks. i forhold til anvendelse af videokonsultationer i kliniske situationer. Der er behov for en kontinuerlig indsats på dette område.

På dialogmøderne og på den afholdte konference blev der lagt stor vægt på digitale kompetencer og på at implementere systemerne i bund. Herunder blev udtrykt at færre barrierer i brugen af digitale løsninger også giver bedre trivsel blandt medarbejderne.

En miniundersøgelse foretaget på Odense Universitetshospital - Svendborg Sygehus (OUH) og Sydvestjysk Sygehus (SVS) viser, at 65% af medarbejderne i høj, eller meget høj grad føler sig rustede til at anvende de teknologiske muligheder, mens 58% svarer at de udnytter de digitale muligheder i høj eller meget høj grad. Der er dermed op mod 1/3 af medarbejderne, som ikke føler sig tilstrækkeligt rustet og godt 40% som efterlyser større kendskab til de muligheder it-systemerne tilbyder. Miniundersøgelsen udpeger tillige sammenhæng, performance og implementering som de primære barrierer for at anvende it-systemerne mest hensigtsmæssigt.

Med dette udgangspunkt skal der i strategiperioden udarbejdes en vurdering af efter-implementeringsbehovet for de tre største systemer, det vil sige EPJ Syd, RIPA og Cetrea.

Vurderingen af efterimplementeringsbehovet skal hvile på en systematisk involvering af medarbejderne, f.eks. gennem spørgeskemaundersøgelser, fokusgruppeinterview eller lignende. Det lægges som udgangspunkt til grund, at efterimplementeringsbehovet kan håndteres inden for eksisterende driftsmæssige rammer, herunder i forhold til allerede allokerede midler til digitale kompetencer. Dog skal opmærksomheden henledes på afsnittet omkring videreudvikling af eksisterende systemer, idet der her er afsat midler til videreudvikling af bl.a. disse tre systemer.

På såvel dialogmøder som på konferencen blev betydningen af den daglige kompetenceudvikling (superbruger m.v.) understreget. Kompetenceudvikling i det daglige er organiseret på de enkelte sygehuse under hensyn til lokale forhold.

Med udgangspunkt i den eksisterende organisering af den daglige kompetenceudvikling, skal der udformes en strategi for styrkelse og videreudvikling. Strategien skal beskrive nuværende organisering, og vurdere behov for udveksling af viden på tværs af enhederne, samt vurdere potentialet for fælles løsninger herunder E-læring.

Strategien skal også vurdere eventuelle behov for tekniske løsninger, herunder løsninger, som gør det muligt for medarbejderne at afprøve nye muligheder.

4. Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen



- Implementering af nye MedCom standarder, herunder i forhold til akut kommunal henvisning, sygehusadvis og korrespondancemeddelelser
- Videreudvikling af tværsektorielle E-læringskoncepter og webinarer
- Fortsat implementering af nationale telemedicinske projekter- bl.a. FUT (TeleKOL, Hjertesvigt og multisygdom) og telesår og digital løsning til gravide
- Fortsat implementering af telemedicinske udskrivningskonferencer. Målet er at alle enheder ved udgangen af strategiperioden har udviklet fast praksis og de nødvendige samarbejdsaftaler med kommuner og almen praksis
- Fortsat implementering af telemedicinsk hjemmebehandling til terminale patienter. Målet er at alle enheder har velfungerende praksis ved udgangen af strategiperioden, og at telemedicinsk palliativ behandling er fast integreret del af det terminale koncept



Det er Region Syddanmarks pejlemærke, at regionen prioriterer udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen skal udvikles i samarbejde med praksis og kommuner - og med respekt for lokale forskelle og behov. Det fremgår også af pejlemærket, at der skal være fokus på lokal forankring kombineret med tværgående regionale, kommunale og nationale prioriteringer. Udgangspunktet er helhed og værdi i indsatsen over for patienterne og at lette deres vej igennem sundhedsvæsenet.

På dialogmøderne og på den afholdte konference blev fremhævet, at der er behov for både nationale og regionale/kommunale løsninger. Fælles medicinkort er fremhævet som eksempel på en nyttig og velfungerende national løsning, og der ses hen imod implementering af en række nye nationale løsninger. Samlet Patientoverblik (fælles aftaleoversigt og stamkort) er et eksempel herpå. Fælles udbredelse af telemedicin (FUT) er et andet eksempel, der i første omgang vedrører udbredelse af en telemedicinsk løsning på KOL-området.

Digitalisering og de digitale muligheder har betydning for det tværsektorielle samarbejde, idet digitale løsninger kan muliggøre, at viden er til stede på tværs af sektorer, og dermed sikrer at den nødvendige viden er til rådighed for den konkrete opgavevaretagelse.

Digitale løsninger skal bruges til at sikre den nødvendige viden er (let) tilgængelig på tværs af sektorerne.

Digitale løsninger skal medvirke til at skabe bedre sammenhæng på tværs af sektorerne.

Viden på tværs af sektorerne sikres bl.a. gennem samarbejdsaftalen om patientforløb (SAM:BO), som omfatter såvel visning af data som kommunikationsstandarder på tværs af sektorerne.

Der er stor tilfredshed med aftalen. I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 blev der lagt til

grund, at denne aftale fortsat skulle udvikles. Det er der også behov for fremadrettet. SAM:BO baserer sig på udveksling af oplysninger via de nationale MedCom standarder. I den kommende strategiperiode er der planlagt en række opgraderinger heraf. Opgraderingerne vedrører bl.a. muligheder for akut kommunal henvisning samt udvikling af sygehusadvis og korrespondancemeddelelser.

Viden på tværs af sektorer kan også sikres ved egentlig deling af data. Deling af data vil gøre det muligt at intensivere samarbejdet på tværs af sektorer, og det vil i højere grad være muligt at tilrettelægge fælles patientforløb. På såvel dialogmøderne og på den afholdte konference var der efterspørgsel efter bedre muligheder herfor.

Der er aktuelt en række formelle barrierer som skal håndteres, hvis egentlige fælles dataplatforme skal realiseres. Håndtering af disse barrierer skal ske på nationalt niveau. I de senere år er der sket en god udvikling i forhold til mulighederne for at dele data, og med økonomiaftalen for 2022 signaleres, at der fortsat vil blive arbejdet med disse muligheder. I den sammenhæng er MedCom-samarbejdet centralt, og Region Syddanmark vil i strategiperioden løbende bidrage til samarbejdet samt deltage i pilotprojekterne omkring datadeling baseret på bl.a. eDelivery og HL7-FIHR standarderne.

Endelig vedrører viden på tværs faglig kollegial sparring og vidensudveksling. Den digitale understøttelse heraf kan bl.a. ske via webinarer og E-læring. Der er gode erfaringer hermed, og på dialogmøderne, og den afholdte konference, var der efterspørgsel på yderligere udvikling heraf.

Der er behov for løbende erfaringsudveksling samt vurdering af muligheder for at gennemføre initiativer i stor skala. Dette skal naturligvis ske i samarbejde med kommunerne. Digitaliseringsudvalget følger udviklingen.

Digitale muligheder skal bruges til at skabe nye tilbud (f.eks. i eget hjem).



Digitalisering gør det muligt at være uafhængig af fysiske rammer. Dette har haft meget stor betydning under Covid-19 krisen, hvor anvendelse af telemedicinske konsultationer og videomøder har medvirket til at finde nye veje i et samfund, som på væsentlige områder var lukket ned under krisen.

Uafhængighed af fysiske rammer betyder, at det i højere grad er muligt at behandle borgerene i hjemmet, og at finde samarbejds løsninger, hvor fysisk tilstedeværelse ikke er nødvendig.

På nationalt niveau er der igangsat en række store tværsektorielle projekter, som giver muligheder for, at behandle borgeren i eget hjem. Det vedrører blandt andet implementering af "Fælles udvikling af telemedicinske løsninger (FUT)". Løsningen vedrører i første omgang KOL patienter, og det er allerede aftalt, at næste skridt er hjertesvigtspatienter. Herudover forventes igangsat tværgående analyse af muligheder i forhold til multisyge patienter.

De nationale projekter vedrører også fælles udvikling af telesår og udvikling af fælles digital løsning til gravide (digitalisering af vandrejournal).

I strategiperioden er der behov for fortsat at udvikle de nationale tværsektorielle projekter, herunder at sikre en god organisatoriske implementering i Region Syddanmark.

I Region Syddanmark er herudover igangsat en række digitale projekter på tværs af region og kommuner. Projekterne er for de flestes vedkommende resultatet af lokalt samarbejde mellem sygehus og kommune (f.eks. "Den Digitale Ø 2.0" på Ærø). Nogle af projekterne har potentiale til yderligere udbredelse. Andre er, og vil fortsat være, lokale projekter.

Regionsrådet har med budget 2020 afsat en pulje på 20 mio. kr. med henblik på skalering.

Som eksempel herpå har regionsrådet i oktober 2020 udpeget telemedicin til palliative/onkologiske patienter som skaleringprojekt. Projektet følges i regi af nærværende strategi, idet målet er, at alle enheder har velfungerende praksis ved udgangen af strategiperioden, og at telemedicinsk palliativ

behandling er en fast integreret del af det terminale koncept.

I den kommende strategiperiode må forventes, at der mellem region og kommuner fortsat vil være mulighed for udvikling af nye måder, hvorpå de digitale muligheder kan understøtte behandling i eget hjem, og der vil løbende ske en vurdering af skaleringsmuligheder.

Skalering af løsninger kan også ske tværregionalt, og Region Syddanmark vil derfor løbende i strategiperioden deltage i og bidrage til samarbejdet omkring Innovationsboardet - i regi af Danske Regioner.

Opmærksomheden skal i den forbindelse henledes på, at der i den kommende strategiperiode vil blive etableret sundhedsklynger omkring de enkelte akutsygehuse. Der bliver afsat fælles midler, som sundhedsklyngerne kan anvende. I det omfang, der opstår fælles digitale projekter, vil det formentligt være muligt at aftale finansiering heraf, inden for disse fælles økonomiske rammer.

I regi af digitaliseringsstrategien for 2019-2021 er der desuden arbejdet med implementering af telemedicinske udskrivningssamtaler. Konceptet er i sin vorden, og der er i strategiperioden behov for videreudvikling og fortsat ibrugtagning på tværs af region og kommuner. Målet er, at alle enheder ved udgangen af strategiperioden har udviklet fast praksis og de nødvendige samarbejdsaftaler med kommuner og almen praksis.

5. Tillid og sikkerhed



- Årlig fastlæggelse af mål for Informationssikkerhedsstrategien
- Udarbejdelse af Cyber- og Informationssikkerhedsstrategi. Målet er et sikkerhedsniveau på 3,5 på CIS 20 skalaen over en årrække



Med den nationale cyber- og informationssikkerhedsstrategi er sundhedssektoren udpeget som en af seks samfundskritiske sektorer. Center for Cybersikkerhed har på baggrund af internationale erfaringer vurderet, at truslen fra cyberspionage og -kriminalitet er "meget høj".

I økonomiaftalen for 2022 mellem Danske Regioner og regeringen markeres, at der er brug for fortsat beskyttelse af regionernes digitale infrastruktur, systemer og udstyr mod cyberangreb. Det markeres endvidere, at en fortsat sikring af borgerens sundhedsdata er afgørende for borgerens tillid til sundhedsvæsenet, og at regionerne har ansvar for løbende at tilpasse sikkerheden ud fra en risikobaseret tilgang.

I Region Syddanmarks digitaliseringsstrategi for 2019-2021 er der også fokus på cyber- og informationssikkerhed, idet det fremgår af strategien: at borgere, patienter og medarbejdere skal kunne have tillid til at regionen behandler oplysninger og data forsvarligt og sikkert og at alle relevante data kan tilgås, når de er nødvendige for behandlingen.

Pejlemærket "*Region Syddanmark drives med vægt på klare visioner og spilleregler samt stabil og decentral drift*" sætter den overordnede ramme for dette arbejde. Visioner og spilleregler på informationssikkerhedsområdet er primært formuleret med afsæt i ISO 27001, NIS direktivet og GDPR reglerne. Cybersikkerhed er nødvendig for at sikre stabil drift.

Med dette udgangspunkt skal der i den kommende strategiperiode (fortsat) være tillid til regionens brug af data og digitale løsninger- og tillid og sikkerhed skal indarbejdes i de almindelige arbejdsgange, så det bliver nemmere at gøre det rigtige.

Tillid, åbenhed og transparens går hånd i hånd. Det betyder, at der fortsat skal kommunikeres åbent om sikkerhedsbrud, og det betyder også, at transparens skal være omdrejningspunkt for det fortsatte informationssikkerhedsarbejde.

På dialogmøderne blev fremført, at der fortsat er behov for at arbejde med sikkerhed i de enkelte fagsystemer, herunder lette og gennemskuelige sikkerhedsprocesser, blandt andet i forhold til brugeradgange og leverandørsamarbejde.

Herudover blev efterlyst initiativer, som sikre at medarbejderne har de nødvendige opmærksomheder og adfærd.

Der blev desuden efterspurgt hjælp til at håndtere sikkerhedskrav, og hjælp til at overkomme de barrierer som sikkerhedskrav i nogle tilfælde medfører. Hjælpen kan være af juridisk eller teknisk karakter.

Med dette udgangspunkt skal der i strategiperioden årligt fastlægges mål for informationssikkerhedsindsatsen. Målfastlæggelsen skal bl.a. sikre:

- Transparens og overblik på tværs af enhederne
- Prioritering af indsats iht. de gældende retningslinjer
- Igangsættelse af relevante initiativer som sikrer medarbejdernes viden og opmærksomhed på sikkerhed (awareness)
- Øge vidensdeling på tværs af enhederne og systemområderne
- Synlig hjælp til at håndtere barriere

I strategiperioden skal opnås den bedst mulige operationelle sikkerhed og stabile drift.

I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 markeres, at der er behov for fokus på cybersikkerhed. Og som en af indsatserne i denne strategi er der udarbejdet en specifik cyber- og informationssikkerhedsstrategi. Cyber- og informationssikkerhedsstrategiens initiativer er gennemført i løbet af 2022.



Cyber- og informationssikkerhedsområdet er kendetegnet ved, at der konstant opstår nye sårbarheder og trusler, og dermed er der et kontinuerligt behov for at styrke sikkerhedsindsatserne.

I økonomiaftalen mellem Danske Regioner og regeringen anerkendes dette behov, og der afsættes specifikke midler til styrkelse af området. For Region Syddanmarks vedkommende 10,7 mio. kr. i årlig drift og 21,4 mio. kr. i anlæg. Det understreges i aftalen, at der bl.a. skal ske en regional vurdering af behov for overvågningsfunktioner, og at regionerne skal tilsluttes et centralt analysecenter for cyber- og informationssikkerhed i sundhedssektoren (DCIS Sund).

Niveauet for cyber -og informationssikkerhed kan bl.a. opgøres ved anvendelse af en internationalt anerkendt metode: CIS-20. Metoden omfatter 20 forskellige kontroller på en række væsentlige områder. Hvert af de 20 mål indeholder målepunkter, således at en samlet måling består af 168 individuelle målepunkter - der samlet angives på en skala fra 0 til 5. Regionerne har i regi af Danske Regioner besluttet, at målet for de enkelte regioners cyber-sikkerhed bør ligge på mindst 3,5. Ved seneste måling i marts 2021 lå Region Syddanmark på et niveau 2,35.

Med dette udgangspunkt skal der i strategiperioden udarbejdes en ny cyber- og informationssikkerhedsstrategi. Målet er et sikkerhedsniveau på mindst 3,5 på CIS-20 skalaen i løbet af en årrække.

Strategien skal bl.a. anvise hvordan der kan gennemføres en opgradering af regionens operationelle sikkerhedsevne gennem etablering af et såkaldt Security Operations Center (SOC). Hertil kommer en sikring af tilslutning til det centrale analysecenter for cyber- og informationssikkerhed (DCIS Sund). Herudover skal strategien bl.a. vurdere yderligere behov for modernisering og segmentering af netværket og muligheder for udbredelse af regionens brugerhåndteringsløsning SydID til flere systemer, samt til automatiserede brugeropfølgningskontroller.

Endelig skal strategien vurdere behov for justeringer inden for det medicotekniske område. Der er behov for en optimering af forvaltningsstrukturen på de systemer, der er tilknyttet medicoteknisk understyr, med fokus på en stabil og sikker drift.

Det vil ske i tæt sammenspil med implementering af den nye MDR-forordning (EU-lovgivning for Medicinsk understyr).

I 2020 er regionens nye driftscenter ibrugtaget, og med udgangen af 2021 er langt de fleste af regionens driftsopgaver overflyttet til centret. Etablering af driftscentret er en væsentlig forudsætning for stabil drift. Med henblik på at sikre den nødvendige og proaktive driftsunderstøttelse, er Regional IT med budget 2022 tilført et rammeløft, som gør det muligt, at udvikle en proaktiv "life cycle management" (løbende udskiftning) i forhold til bl.a. hardware, switches og netværk.

Region Syddanmarks centrale integrationsplatform REGIS, som dagligt håndterer udveksling af sundhedsdata i form af omkring 250.000 beskeder mellem regionens interne systemer og med parter som kommuner, praksis og øvrige regioner, står over for en fornyelse for at sikre, at platformen er teknologisk tidssvarende og at driften kan afvikles stabilt og sikkert.

6. Innovation og nye teknologier



- Styrkelse af organisatorisk og teknisk infrastruktur målrettet udvikling og drift af projekter med kunstig intelligens inden for en investeringsramme på 5 mio. kr. og 4 mio. kr. i årlig drift
- Innovationspulje på 10 mio. kr. målrettet fremme af projekter som anvender kunstig intelligens/machine learning og til øvrige digitale innovationsprojekter, herunder f.eks. virtuel reality
- Analyse af den fremtidige anvendelse af den eksisterende MDIC platform i samspil med REGIS

Som nævnt indledningsvist opleves der overalt i samfundet en stigende digitalisering, og den digitale transformation vurderes på tværs af sektorer til at være den enkeltstående mest betydende faktor for den kommende tids dagsordener og udvikling. Digitalisering er - og skal være - et middel til at nå Region Syddanmarks visioner og mål.

Men selv om digitalisering aldrig må blive målet i sig selv, må det også konstateres, at digitalisering i sig selv åbner nye perspektiver og muligheder.

De digitale muligheder er ikke stationære. Der forskes og udvikles konstant. Og det der er fremtidsudsigter i dag, kan meget vel være dagligdagen i morgen.

Det er Region Syddanmarks pejlemærke, at spille en aktiv rolle i forskning, innovation og udvikling - og med dette afsæt og med de muligheder, der kommer gennem den digitale udvikling, er det målet, at regionen gør sig klar til og involverer sig i morgendagens digitale løsninger.

Der skal etableres hensigtsmæssige rammer for digital innovation - både i forhold til den nødvendige tekniske infrastruktur, og i forhold til organisering og samarbejdet omkring de innovative løsninger.

Det skal skabes de nødvendige forudsætninger for at nye og innovative løsninger kan sættes i drift. Både de løsninger der udvikles i Region Syddanmark, og de løsninger der udvikles i andre regioner og af leverandørerne.

Digital innovation er et meget bredt begreb. Begrebet spænder således over anvendelsen af nye teknologier som kunstig intelligens og machine learning, over kreative anvendelser af mere kendte teknologier som Virtual Reality til samspillet mellem medicoteknik og IT.

Der har på regionalt niveau været nedsat en taskforce, som har haft til opgave at komme med anbefalinger til styrkelse af den fællesregionale

organisatoriske og teknologiske understøttelse af AI projekter (kunstig intelligens).

Taskforcen anbefaler, at der sker en styrkelse af den nuværende infrastruktur inden for følgende områder:

- Dataoverblik, datakendskab og datatilgængelighed
- Dataplatform
- Projektmodel
- Kompetenceudvikling
- Værdigrundlag
- Juridisk rammer

Udgifterne til ovennævnte styrkelse udgør 5 mio. kr. i investeringsudgift.

Hertil kommer behov for etablering af en kompetenceenhed. Kompetenceenheden etableres inden for en driftsramme på 4 mio. kr. årligt. Det lægges til grund, at kompetenceenheden er organiseret med fælles kompetencer centralt, men at kompetencerne fysisk tillige placeres i sygehusenes faglige miljøer.

Det er ambitionen, at der i strategiperioden idriftsættes 1-2 løsninger, der indeholder brug af kunstig intelligens. Der sikres i sammenhæng med idriftsættelsen en vurdering af driftsmæssige konsekvenser, herunder driftsmæssige aflastninger.

I takt med, at området således udvikler sig, og behovet for driftsimplicering stiger, må der forventes et behov for at styrke både centrale og driftsnære kompetencer. Håndteringen heraf vil bero på en vurdering af såvel muligheder for at tilføre området yderligere ressourcer som på mulighederne for at styrke området ved anvendelse af effektiviseringsgevinster på enhederne.

I digitaliseringsstrategien for 2019-2021 blev afsat en innovationspulje på 15 mio. kr.



Puljen blev udmøntet af regionsrådet ultimo 2019, idet 9 projekter fik tildelt puljemidler. Der var 63 ansøgere til puljen, hvoraf 33 vurderedes at ligge inden for de opstillede kriterier.

De gode erfaringer herfra videreføres i den kommende strategiperiode, idet der for perioden 2022-2024 afsættes 10 mio. kr. til understøttelse af digitale innovationsprojekter. Puljen skal fortsat anvendes til fremme af projekter og initiativer der omhandler anvendelse og udvikling af kunstig intelligens/machine learning. Derudover kan puljen også anvendes til støtte af andre former for digital innovation, f.eks. anvendelse af virtual reality.

Digital innovation omfatter også samspil mellem medicoteknik og IT.

I dag lagres data fra medicoteknisk apparatur for en dels vedkommende på det enkelte medicotekniske udstyr, mens behandlingen foregår. I de tilfælde, hvor disse data skal anvendes i et specialesystem, eller hvor data skal anvendes som understøttelse af den kliniske dokumentation i journalen, overføres data manuelt, eksempelvis ved at notere data på et papir og indtastes manuelt i EPJ og specialesystemer.

I Region Syddanmark anvendes en regional platform (MDIC) for tidstro indsamling, opbevaring og formidling af data fra det medicotekniske udstyr på en struktureret og standardiseret måde. Platformens fulde potentiale er endnu ikke realiseret.

Det er derfor behov for at udarbejde en analyse af den fremtidige anvendelse af MDIC platformen bl.a. med henblik på:

- Enklere og lettere at genbruge målte data på tværs af afdelinger, specialer og sygehuse og i forbindelse med eksempelvis forskning og AI
- Enklere at sikre efterlevelse af it-sikkerhedsmæssige krav, idet alle data håndteres i samme infrastruktur
- Forbedring af patientsikkerheden ved at sikre direkte binding imellem patientens identitet og de registrerede data
- Kontinuitet i patientens målte data
- Analysen skal i første omgang skabe et overblik over udfordringer og muligheder i opkoblingen af de enkelte medicotekniske systemer på MDIC og vil efterfølgende kunne munde ud i konkrete projekter. Analysen finansieres som udgangspunkt inden for de medicotekniske rammer.

Dertil skal det analyseres hvordan MDIC platformen spiller sammen med den samlede regionale integrationsplatform REGIS (da MDIC tillige er en integrationsplatform for udstyr og systemer).

Dette samles i en samlet strategi for opdatering og fornyelse af REGIS som nævnt under Tillid og Sikkerhed.

7. Klima

Digitalisering giver mulighed for at tilbyde borgerne bedre og mere fleksible behandlinger og tilbud. Denne fleksibilitet forventes at give muligheder for både patienter og medarbejdere, hvilket gør at transportbehovet, og klimabelastningen herfra, reduceres. Øget grad af digitalisering medfører dog også, at regionen i højere grad skal anskaffe og vedligeholde hardware og software, hvilket vil give en klima- og miljøbelastning.

For at modvirke dette vil der, i tråd med regionens indkøbspolitik, indarbejdes klimamæssige, miljømæssige og cirkulære krav i alle relevante udbud og indkøbsaftaler.

Omfanget af bidrag til klimabesparelser og klimabelastning i forbindelse med strategiens implementering er ikke kortlagt.

Region Syddanmark
Damhaven 12 . 7100 Vejle
Tlf. 7663 1000

regionsyddanmark.dk

17332 - Grafisk Service, Region Syddanmark - 01.2022